

Avvápnaðurin og vit

ÓTRÚLIGA nógv er hent á tí stórpólitiska leikballinum hetta seinasta árið. Neyvan nakrantíð fyrr eru farnar fram so stórar og kollveltandi broytingar í okkara parti av heiminum sum júst hetta tíðarskeiðið. Broýtingar, sum koma heilt at broyta alla heimsmyndina so og so.

SERLIGA eru tær broytingarnar í Eystureuropa og Sovjetsamveldinum, sum eru atvoldin til hesa nýggju stöðuna. Tað eru uttan iva nógvar ymiskar orsøkir til, at allar hesar broytingar koma nú. Fyrst og fremst eru tað íbúgvavarnir í hesum londunum, sum ikki longur hava viljað góðtikið at liva undir eini skipan, sum avmarkar teirra frælsi. Síðani hevur nýggja leiðslan í Sovjetsamveldinum við Gorbátjov á odda heilt broytti sín politikk móttvegis grannalondunum.

VIT hava síðani sæð, at eitt land fyri og annað eftir í Eystureuropa hevur brúkt henda nýggja møguleika til sjálvt at gera sína framtíðar lagnu av, nú Moskva lat ganga. Og eitt hitt mest sjónska tekinið um yvirvald sentralstýrða kommunismur eystanfyri - Berlínmururin - varð fýribeint einaferð med alla.

TAÐ er greitt, at allar hesar broytingar hava eisini ávirkan á sjálfan maktstruktúrinn í heiminum. Tað fyrr so sterka Sovjet tykist nú heilt at hava broytt politikk sín ikki bert móttvegis sínum fyrrverandi sameindu í Eystureuropa, men so sannmiliga eisini móttvegis vesturheiminum og tá serliga NATO og USA.

Í FARNU viku komu tíðindini um, at sovjettska leiðslan hevur tikið enn eitt stig í avvápnaðarroindum sínum. Nú vilja russar fara so langt sum at ganga við til, at báðar hernaðarsamgongurnar, verða gjørdar til reint politiskar felagsskapir og lagdar undir Felagsskap Sameindu Tjóða.

HETTA kann í fyrstu atlugu tykjast tað reina utopi. Tað finnst uttan iva mong fólk bæði vestanfyri og eystanfyri, sum vilja varðveita verandi hernaðarsamgongur. Men nú vit vita, at tað eisini finnst fólk, og entá leiðslan í Sovjet, sum ynskja eina broyting á hesum øki, so kunnu vit bert vóna, at leiðarar í vesturheiminum fara at taka uppskotið til eftirtektar og viðgera tað í størsta álvara. Hóast eingin av okkum er so góðtrúgvinn at halda, at tað í frá degi til annan ber til fullkomiliga at broyta hugsunarháttin hjá teimum ymsu stjórnunum í heiminum, soleiðis at nú halda øll uppát at spæla soldátar, so eiga vit at birta uppundir og stimbra verandi avvápnaðargongd. Tað er tá heldur

eingin, sum heldur, at vit í allar ævir skulu varðveita slíkar hernaðarsamgongur sum NATO OG WARCHAVA, bara tí at menn einaferð mettu hesar avgerandi neyðugar.

EIN skal ikki gloyma, hvussu stór framstig eru hend nettup á hesum øki hesi seinastu árin. Ístaðin fyri at eggja til vápnadubbing, soleiðis sum undanfarni amerikanski forsetin Reagan gjørdi, so hava vit brúk fyri monnum sum Gorbátjov, sum tvørturímóti eggja til avvápnað.

NÚ vilja summi halda, at ein orsøkin til, at russar hava valt hesa leið, er tann einfalda, at teir eru noyddir til tess, tí teir hava rætt og slætt ikki ráð til at framleiða fleiri vápn. Og upptur onnur halda, at tað nettup er tviðaldan Reagans um eina stóra og sterka vápnamegi, sum hevur tvungið ta stóru sovjettsku bjørnina niður í knæ. Tað vilja altið vera nógvar og ymsar útleiggingar av teimum stóru broytingum, sum eru farnar fram á avvápnaðarøkinum seinastu árin. T.d. meina mong, at leiðarin í Sovjet ikki Gorbátjov so helt tann garvillu vápnadubbingin fram uttan íslit, og tá var Reagan kanska komin nógvi longuri við síni stjórnkrígsætlan.

TAÐ er greitt, at nógvar krefur royna at forkoma avdubbingini. Eisini krefur í vesturheiminum. Neyvan eru herovastarnir í NATO alt ov fegnir um, at jättaninar til teirra herdeildir bráðliga skulu skerjast munandi. Og neyvan er tann risastóri vápnadubbingin serliga í USA, so fegin um, at kongresslimir og fólkavaldir nú lata seg ávirka av uppskotum Gorbátjovs og harvið skerja útríðslurnar til hernaðarendamál.

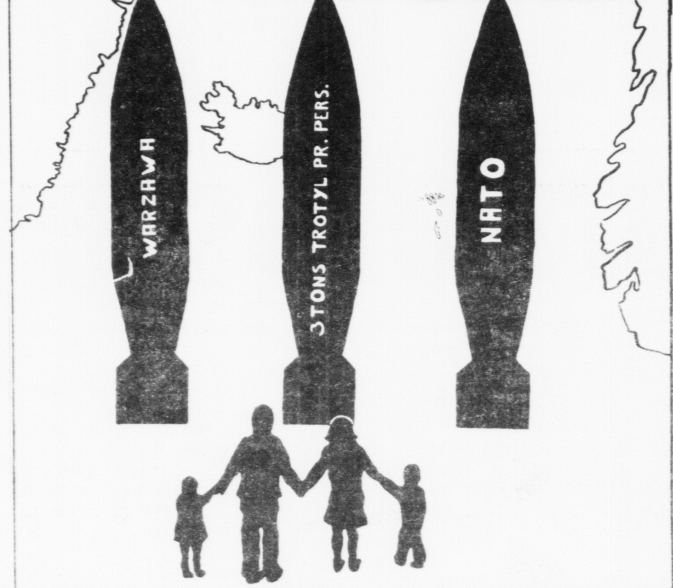
VIT eiga at vita, at tað finnst sera sterkar krefur, sum stríðast við hond og fót ímóti skerjingum á hernaðarøkinum.

ANTIN Gorbátjov so er komin við sínum avvápnaðaruppskotum av neyð ella hann er komin við teimum, tí hann heldur tað vera einasta røttu leiðina at ganga, so kunnu flestu av okkum vera samd um, at hetta er eitt stórt stig á rættari leið.

FYRI okkum átti tað at verið meira náttúrligt, at peningur varð brúktur til at menna fólk og samfeløg. At minka um sjúkurnar í heiminum, at fyrirbyggja hungur og halli og so mangt annað átróðkandi - heldur enn at framleiða drepani vápn við.

ALT hetta broytist so ikki eftir einum degi. Sjálvandi ber ikki til at kappi á stokkinum. Tað ber t.d. ikki til hjá USA og Sovjet heilt at kvitta við sína vápnamegi um somu tíð sum vit síggja, hvussu onnur lond og serliga

MÓTI VÁPNAKAPP - DUBBING Í NORÐUR - ATLANTSHAVINUM

Alla staðni rúndan um okkum verður tosað um avvápnað. Nú hevur Gorbátjov skotið upp at leggja verjussamgongurnar undir ST. Hvussu við hernaðarskøðunum í Føroyum munnu tí uttan iva fleiri spyrja í hesum døgum!

londini í triðja heiminum dubba seg til tenninar, nú seinast eisini við kjarnorkuvápnunum. At lond sum Suðurafrika, Ísrael, Pakistan, Irak hava fingið ella eru um at ognar sær kjarnorkuvápn ger stöðuna í heiminum nógvi meiri spenta - og hevur við sær, at londini í vesturheiminum, noyðast at varðveita eina ávísu hermegi.

MEN harfyri kunnu vit gott fostra nýggjar tankar, sum eitt nú hava við sær, at tann fullkomiliga hópisleysa og villa vápnafamléiðslan verður skerd munandi. Okkara fólkavald mugu ansa eftir, at ikki okkara professionellur generalar og admiralar sleppa at brúka heiminn sum teirra spæliplass. Og her halda vit, at uppskot Gorbátjovs longu nú hava havt sína stóru ávirkan. Fyri mangar av hesum generalunum í NATO man tað koma ógvuliga illa við, at vesturlendskir politikarar nú blanda seg uppí krígsspel teirra.

EISINI her um okkara leiðir finnst hernaðarstøðir av ymsum slag. Vit í Føroyum eru móti okkara vilja drignir uppí NATO, og sigst, at ávaringarskøðirnar á Sornfelli hava stóran týðning fyri verjuskipanina hjá NATO, og onkur meinar, álopsskipanina eisini. Nú tað á

meginlandinum verður tosað um at skerja mest sum alla staðni á hernaðarøkinum hevði verið relevant at spurt, hvussu við herstöðunum í Føroyum! Fer avvápnaðurin ikki eisini at merkjast her! Er "reyði" vandin ikki heilt farin í søguna, nú Gorbátjov rætt og slætt skjýtur upp at leggja báðar verjussamgongurnar undir ST! Hvat siga okkara egnu fólkavald til avdubbingina rúndan um okkum, og hvussu kundu teir ynskt, at hon eisini fór at merkjast her hjá okkum! Og hvat sigur leiðslan í Mjorkadali til at henda avvápnað, og hvussu metir hon hann eigur at fáa avleiðingar fyri stöðirnar í Føroyum! Vónandi verða hesir spurningar tiknir upp og svaraðir í næstu framtíð.

VIT ynskja Gorbátjov góða eyndu við sínum avvápnaðarroindum og vóna, at hann megnar at sita við leiðsluni í Sovjetsamveldinum í mong ár afturat, soleiðis, at hesi so týðningarmiklu stigini á avvápnaðarleið kunnu gerast veruleiki og at fleiri koma afturat. Vónandi tekur vesturheimurin undir við hesum roindum.

jami